

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

22 ביולי 2009

447

א' באב התשס"ט

עמוד

הצעת חוק איסור התערבות גנטית (שיבוט אדם ושינוי גנטי בתאי רבייה) (תיקון מס' 2) (הארכת תוקף), התשס"ט–2009 768

הצעת חוק איסור התערבות גנטית (שיבוט אדם ושינוי גנטי בתאי רבייה) (תיקון מס' 2) (הארכת תוקף), התשס"ט-2009

1. תיקון סעיף 8 בחוק איסור התערבות גנטית (שיבוט אדם ושינוי גנטי בתאי רבייה), התשנ"ט-1999 (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 8, במקום "עד יום ה' באדר התשס"ט (1 במרס 2009)" יבוא "עד יום כ"ג באייר התשע"ד (23 במרס 2014)".
2. תחילה תחילתו של חוק זה ביום א' בסיוון התשס"ט (24 במאי 2009) (בסעיף זה – יום התחילה), ואולם לא יועמד אדם לדין בשל מעשה שעשה בניגוד להוראות החוק העיקרי, בתקופה שבין יום התחילה ליום פרסומו של חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

בדבר ההשלכות של יישום טכנולוגיית השיבוט על בני אדם עדיין קיימים כפי שהיו בשלב שבטרם חקיקת התיקון לחוק, ומנגד הדיון העולמי בהיבטים האתיים והמשפטיים של הנושא עדיין נמשך בלא הכרעה חד־משמעית, אך ביתר שאת.

נראה שהצורך בקביעת איסור על שימוש בטכניקה זו, כל עוד לא ברורות השלכותיה וכל עוד לא פגו הסכנות שביישום בלתי זהיר שלה, שריר וקיים; ואולם לצד האיסור יש להמשיך ולבצע בחינה מתמדת של יישומים אחרים של טכנולוגיית השיבוט, הנושאת בחובה ברכה פוטנציאלית בתחום ריפוי מחלות חמורות ותחליף לצורך בהשתלת איברים, וזאת כל עוד מכלול ההיבטים השונים של יישום הטכניקה לגבי בני אדם לא התבררו כל צורכם, ובכלל זה – ההיבטים המוסריים, החברתיים, הדתיים והמשפטיים.

2 סעיף מוצע לקבוע לחוק המוצע, המאריך את תוקפן של הוראות חוק איסור התערבות גנטית, הוראת תחילה רטרואקטיבית ליום פקיעת תוקפן של הוראות אלה, היינו ליום א' בסיוון התשס"ט (24 במאי 2009). זאת, כדי שלא ליצור "ואקום" חקיקתי בכל הנוגע לאיסורים הקבועים בחוק איסור התערבות גנטית, בתקופה שעד להשלמת הליכי חקיקתו של החוק המוצע.

עם זאת, הואיל ובחוק איסור התערבות גנטית קבועות הוראות עונשיות חמורות ואין לאפשר ענישה לפי דין המוחל רטרואקטיבית, מוצע לקבוע סייג לאפשרות להעמיד לדין אדם על פעולות האסורות לפי החוק האמור שבוצעו בתקופה שבין יום תחילתו של החוק המוצע לבין מועד פרסומו.

סעיף 1 חוק איסור התערבות גנטית (שיבוט אדם ושינוי גנטי בתאי רבייה), התשנ"ט-1999 (להלן – חוק איסור התערבות גנטית), קובע תקופה קצובה שבה נאסר על הולדת אדם בדרך של שיבוט או על ידי שימוש בתאי רבייה, שעברו שינוי גנטי מכוון קבוע.

בעת חקיקת חוק איסור התערבות גנטית הוסכם כי תוקפו של החוק יהא לחמש שנים, אשר לאחריהן תיבחן, בכל פעם מחדש, נחיצות קיומו של החוק והצורך בשינויים בו כדי להבטיח שהמגבלות על המחקר לא יימצאו ארכאיות וכדי שלא לגדוע לחלוטין את ענף המחקר החשוב של שיבוט לצרכים תרפויטיים.

לפני חמש שנים הוארך תוקפו של חוק איסור התערבות גנטית בחמש שנים נוספות, עד יום ה' באדר התשס"ט (1 במרס 2009), בד בבד עם ביצוע כמה תיקונים בחוק (ר' חוק איסור התערבות גנטית (שיבוט אדם ושינוי גנטי בתאי רבייה) (תיקון), התשס"ד-2004).

עקב התפורות הכנסת ה־17 לפני תום תקופת כהונתה, הוארך תוקפו של חוק איסור התערבות גנטית עד יום כ"ט באייר התשס"ט (23 במאי 2009), מכוח סעיף 38 לחוק־יסוד: הכנסת, המאריך את תוקפם של חיקוקים אשר מועד פקיעתם חל במהלך התקופה שבין מועד התפורות הכנסת לבין תום שלושת החודשים הראשונים לכהונת הכנסת הנבחרת.

מטרתו של החוק המוצע להאריך את תוקפו של חוק איסור התערבות גנטית, בחמש שנים נוספות. הארכה זו נדרשת בעיקר לאור העובדה שהחששות וחוסר הידע

¹ ס"ח התשנ"ט, עמ' 47; התשס"ד, עמ' 340.